

(0/38)



# LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR  
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACC.Ó: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA  
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:  
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

**La verdadera opinió del poble de Barcelona**



—¡No volém que la nostra bandera s' arrossegui més pel fanch de la insensatés y la intolerancia! Nosaltres la recullim y nostres mans la enlayraran, honrada y pura. ¡Visca la Unió Republicana!



## ULLADA POLÍTICA

TANCADAS las Corts, la política dorm. No dormen emperò els cap-dansers de la farandola liberal dinàstica, per més que alguns somfan deserts. Opinan alguns que s'han de obrir les Corts el dia 21 qu'es el senyalat; altres creuen que farà millor tenir-les closes indefinidament. El gueto Vega de Armijo els vol ferrats, y un dia dia que reunirà els primates del partit, y l'endemà qu'es consultarà de un à un perque li digniu ab tota franquesa si l'apoyaran. En Canalejas no pert la esperanza de constituir situació, y en Montero Ríos sent nostal·gias de ocupar de nou el poder, prometent que si li donan ho farà anar tot com una seda.

Per lo que toca à n'en Navarro reverter s'ha compromès à tirar endavant el projecte de la substitució dels consums, si li prometen fer passar els monopolis dels quals se prometan tots dolsas felicitats. Per lo que atany à n'en Weyler, està fet un' ànima en pena ab la ditsa qüestió de las Capitanías generals, passant per excluirse ell y concedirlas à n'en Polavieja y al Àzcarra, y s'ho ha pres ab tal empreny que fins se li atribuï el propòsit de recabar la firma del rey à espatllas del Consell de Ministres; pero com això hauria produït una crisi y ell no vol serne responsable, s'assegura que esperarà à ferho, en el precis moment en que l' gobern estigui à punt de caure. Y per lo que respecta à n'en Romanones ja l' tenim embrancat en la fatlera de procedir preventivament contra l'anarquisme, pero no ab una llei especial, sino ab una reforma del Còdich penal en tota regla. Ja veurán com en tot això qui pendrà mal serán els drets democràtics consignats en la Constitució del Estat. Així procedeixen sempre els liberals... dinàstics.

\* \*

El poble ha revelat l'entusiasme que sent pels consums, armant bullangas en distintas poblacions de la Península. En alguns punts han sigut ofegades ab sanch; en altres ha bastat l'amenassa de una dura repressió. Els arrendataris del impost estan d'enhorabona. Tenint les espatllas ben guardadas podrán apretar de farrer.

La campanya anti-clerical s'ha avivat, celebrant meetings imponents en algunes ciutats, com Valladolid, Castelló de la Plana, Tarragona y Lleida pera no citar-ne d'altres.

A Madrid el dia de Reys s' efectuà una demostració molt significativa: més de deu mil persones desfilaren pel Consulat de França, deixant targeta, al objecte de felicitar al gobern de la República per la bona feyna laica qu'està efectuant. Entre l's que prengueren part en la manifestació fou notat el general Bernal, que s'hi presentà de uniforme y acompañat dels seus ajudants.

Aquestes tendencias claras y manifestes de l'opinió liberal contrastan ab la conducta desatenada dels governants, encengetats en les miserias de la política menuda, entregats en cos y ànima à las rivalitats personals, y tan cegos que ni l'oasió de salvase saben aprofitar. Si s' decidissen resoltament à resoldre l' problema clerical, no ab una Lley de Asociacions com la que tenen pendent y que amenassa més à las societats civils que à las corporacions religiosas, sino ab midas franceses y menos equívocas, com algunas de las que s'han adoptat à França, es indubitable que alsarian una gran corrent de opinió y adquiririan una forsa de que avuy caureixen.

Pero no ho volen fer així, y l's clericals se'n aprofiten, exagerant las seves queixas y traballant para concentrarse, ab l' idea de prestar la seva forsa à n'en Maura, cada dia més reaccionari.

De manera que avuy els liberals traballan decididament en pró de la reacció.

PEP BULLANGA



## Revolució y gatzara

O's pot, en justicia, culpar á don Nicolau Salmerón de que haja faltat à la seva paraula. Desde que li fou conferida la jefatura de la Unió republicana fins avuy, ha vingut diuent lo mateix: «No'm sortiré de la legalitat, no'm subllevaré més que una sola vegada.»

No ha dit may quan, ni se li pot exigir que ho digui, à qui, com ell, posseint la confiança dels republicans, té ab ella la responsabilitat de la direcció del partit, y en certa manera de la sòrt de la nació espanyola.

Els impacients, molts dels quals no tenen la idea revolucionaria en el cor, ni en la conciencia, sino en la llengua, no podrán avenirse ab la serenitat del home eminent que pesa y medeix las circumstancies avants de prendre una resolució tan grave com ho farà la de llançar al partit republicà una lluita violenta, pera l' bon èxit de la qual no conta avuy ab els elements indispensables. Si l'Sr. Salmerón signés un politich adotzenat y necessitats crearse, sense reparar en medis, la popularitat y l' prestigi que li han valgut una llarga vida de honor y consecuència, podria donar el crit de *¡A las armas!* Llavoras contariam quants de aquests revolucionaris que

avuy el censuran el secundari. Pero fins admetent que siguessin en un número considerable y en la plena seguretat de que l' moviment fracassaria, que no li diríen llavoras ells mateixos y l' opinió pública en general, per haver procedit com un insensat, causant víctimas inútils y allunyat més y més l' hora de la definitiva redempció?

\* \*

[La Revolució!... No es la Revolució un cop de forsa: un cop de forsa no es més que un medi revolucionari, y això encara no sempre. Aquí estan per demostrarlo algunes Repúblicas americanas, abont tot sovint els bandos polítics enconcats arriban à las mans, y lo de dalt se'n va à baix y lo de à baix à dalt, sense que l' país no obtengui de aquests capigrels altres resultats que la perpetuació de la seva desventura. En canvi en aquelles altres Repúblicas abont la pau impera—per exemple, à l' Argentina—el progrés se realisa, y el progrés en marxa es la Revolució viva y fecona.]

Aquí à Espanya subsisteix encara en una part del poble el fals concepte revolucionari; la creencia de que bastan una sorpresa y un cop de forsa per assegurar la ditta de la nació. Desde l' any 74 se vé preconisant aquest método, que no pogué tenir efectivitat, ni quan el prengué pel seu compte un jefe revolucionari de tanta empenta y tenacitat com en Ruiz Zorrilla, que contava dintre del exèrcit ab elements valiosissims. L' il·lustre desterrat de París fracassà en totas las seves tentatives. No pogué realisar la Revolució ab que somnia; pero en canvi conseguí que s' estableix à Espanya el sufragi universal, que ben manejan es un' arma revolucionaria de primera forsa.

Altira seria la sòrt d' Espanya, si l' partit republicà des de l's primers moments l' hagués acollida ab entusiasme, per esgrimir-la ab constància contra las oligarquies, el caciquisme y l' régime. De segur que l' desastres del 98 haurien trobat una massa de opinio prou formidable per imposar-se. Llavoras la Revolució, o sigui l' cambi de régime, se hauria realisat en un dia, tal com va succeir à França, quan la debàcle de Sedán.

\* \*

Cal que meditin sobre aquest particular els homes sincerament revolucionaris. Del any 74 del passat siegle al any 7 del corrent, n' hi van 33, que han sigut de llastimosa impotència, sols per no haver sapigut situar-se el partit republicà en el veritable camí de la Revolució, que no es el dels crits y l' de las amenasses, ni l' dels desitjos químichs, ni l' dels histerismes, y molt menos el de la divisió y de la indisciplina permanents.

El verdader camí l' veu senyalant y recorrent l' insigne Salmerón, à partir de l' Assamblea de 25 de mars de 1903: es el de la unió, millor que unió unitària de acció: es el de la serenitat, es el de la consciència, es, sobre tot, el de la disciplina.

No hi ha avuy à Espanya un home que representi ab més autoritat la protesta anti-monàrquica que D. Nicolau Salmerón. Els seus atacs al régime s' han fet célebres per lo formidables. No hi ha tampoc un home públic més radical qu' ell: en política, en sociologia, en emancipació de la conciència, ningú arriba al extrem qu' en Salmerón preconisa, y no per alardejar de anar més enllà que l's altres, sino per mandat de la seva conciència y dictat del seu pensament.

Y fins en l' acció es més revolucionari que l' que alardejan de serho, desde l' punt que traballa ab afany pera crear una conciència colectiva, forta y vigorosa, ab incorporació de totes las classes socials, que reconeixen las deficiencias del régime caduc y dels seus servidors, reaccionari, 's solidarisi, y acabi per imposar sobre l' que detentan el poder, la voluntat soberana de la nació.

En aquest sentit ha alcansat no pocas victorias revolucionaries. A Barcelona, per exemple, abont s' ha acabat definitivament ab el caciquisme, y ahont l' acció del abusiu poder central, s' estrella casi sempre en l' actitud independent del poble; no s' ha realisat per ventura un principi de Revolució?

Comparis el present estat ab el que tenia Catalunya entera en lo més fort de las conspiracions revolucionaries. Se conspirava infinitament y l' caciquisme en tant era amo absolut de la regió. Nosaltres recordarém sempre ab repugnacia qu' en molts pobles importants de la província de Barcelona, els republicans se vejan obligats à ser satélits de l' Planas y Casals pera no perdre la preponderancia dintre de los respectius municipis. Totas las seves aspiracions polítiques se concentraven à la sombra del campanar del poble. El Sr. Planas y Casals els deixava ser regidors, ab tal qu' ellis se pretestessin à permetreli arrambiar ab tots els diputats que necessitava.

L' haver acabat ab aquestas ignominias ¿no es per ventura una gran labor revolucionaria?

\* \*

Pecan, donchs, de injustos els que censuran à Salmerón; y pecan de insensats els qu' en nom de una Revolució sols de boquilla y de un radicalisme ful pertorban la sana, la profitosa política qu' en Salmerón practica ab tan notable acert.

Una cosa es la Revolució, obra pacient y tenàs de la voluntat regida per la intel·ligència, y una cosa molt distinta es el xivarri y la gatzara. Preferir lo últim à lo primer, es deixar l' or de lley, per l' llant.

Y l' obcecata que de bona fé demanar competes à n' en Salmerón perque no realisa inmediatament un cop de forsa, deuriar demanarlos ab preferència à certs politichs insincers que l's encalabrinan pera millor explotarlos. Aquests no fan ni farán may la Revolució, que anuncian sempre à só de bomba y platerets; serian, pel contrari, si el poble l's escoltés, el gran obstacle oposat à l' acció revolucionaria.

Si l' poble l's escoltés—dihem—que no l's escutarà sempre, sobre tot si adverteix d' ahont venen y ahont van, y s' convens à la fi que, més que politichs, son mercaders de la política, nous Geronis Patueroa en busca de una posició social.

P. K.

## EL DESLINDE

**L**a marxa del partit de Unió Republicana de Barcelona entregat als caprichos y à las conveniencies de un home, no podía ja continuar. Desconeuguda la autoritat del ilustre jefe y dels organismes superiores, traduixintse aquest desconexió ab las més des preciables grosserias; haventes erigit en sistema las amenasses y las violències contra l' adictes incondicionals al Sr. Salmerón y al moviment de Solidaritat, fins al extrem de no haver sigut possible la celebració de la Junta Provincial, era ja hora de parir camps.

Comprendenent així els elements amants de que l' partit de Unió republicana sigui lo que ha de ser, això es: una comunitat seria, reflexiva, tant radical com se vulgui, però ordenada y respectuosa del dret agé, y sobre tot adicta als fins que la Unió republicana persegueix y à la personalitat eminent que de una manera tan digna l' simboliza, prengueren l' acort de constituirse en Junta Municipal.

Assistiren à la reunión ó hi estiguieren representants: D. Eusèbi Corominas per *La Publicidad*; don J. Roca y Roca per *La Campana de Gracia*; D. E. Layret per *Aurora*; D. F. Rossell per *La Protesta catalana* y D. V. Cusó per *El amigo del Pueblo*.—Els següents regidors: D. Albert Bastardas; D. F. Layret; D. A. Marsá; D. J. Borrell y Sol; D. Guillém López; D. A. Fargas; D. F. Esteve y D. Pere Badia.—Els representants del Centres que van à continuaçió: D. R. Gironés, per l' *Associació de repatriats afectes à la Unió Republicana*; D. J. Alvarez, per el *Centre republicà autonomista gracionch*; D. Lluís Companys, per la *Escolar republicana autonomista*; don J. Baró, per la *Fraternitat republicana del districte novè*; D. L. Miró, per la *Juventut republicana autonomista*; D. Manuel Martín, per el *Centre de Unió republicana del districte septèm*; D. V. Cusó, per l' *Ateneo republicà del districte septèm*; D. M. Renté, per el *Centre de Unió republicana del carrer de Guardia*; don M. Brunet, per el *Centre familiar republicà de Sant Martí*; D. R. Bargalló, per el *Centre republicà autonoma de Sant Gervasi*; D. J. Sansó, per el *Centre republicà de Vallsarca*; D. F. Huguet, per el *Centre republicà de la Dreta del Ensanche*; D. M. Puig Galcerán, per la *Societat econòmica radical socialista* y don Emeteri Palma, per *Fraternitat republicana de Hostalfrancs*.—Y per últim els representants de juntas de districte: D. F. Rogé del tercer, D. B. Jardí del sisè, y D. F. Roig del septèm.

Se nombrà una comissió executiva encarregada de redactar un Mensatge à la Junta nacional, exposant li la situació del partit de Unió republicana à Barcelona y solicitant un acort que acabi ab l' anormalitat. Y s' invitó à enviar l' adhesió à la Junta, à tots els Centres y entitats qu' estiguin conformes ab l' orientació marcada per D. Nicolau Salmerón y ab la política de Solidaritat que la Junta representa.

El pas està donat y sobre terreno ferm. La Junta Municipal recentment constituida no representa una dissidència, ni molt menos una rebeldia, sinó un adreçament del rumbo desaterrat, que desde principis del any anterior s' havia imprés al partit. Els dissidents son els qu' en lloc de política de ideas y de armonia fan política de personalisme y de discordia: els rebels son els que han injuriat à n' en Salmerón, son els que ab las seves intemperançies y violències, no contents ab sembrar el descontent en las filas republicanas, han escarrit y trepitjat els principis democràtics; son els qu' en lloc de atraure, repeixen; son els que hauran acabat per convertir à un partit numeros y horribles, espirançosa de la patria, en una pandilla abominable.

La Junta municipal recentment constituida representa dintre del partit republicà una depuració que s' havia fet de tot punt necessari, y respondéndol a les exigències imperiosas de una política nova, que pera tenir eficacia, ha de ser amplissima, generosa, atractiva, connaturalitzante en tot y per tot ab el sentiment públic, ab aqueix sentiment que de una manera tan ostensible s' ha posat de manifest últimament en la terra catalana.

Apoyada en l' adhesió incondicional à n' en Salmerón qu' es un gran prestigi nacional, y en el moviment de Solidaritat qu' es una forsa inconfundible, la Junta municipal recentment constituida, dentro de la qual tenen digna y armónica representació tots els matissos del partit, desde l's més radicals als més conservadors, se pot riure de las convulsions dels alborotadors, que quant més se menguin en sentit epileptic y rabiós més hi han de perdre.

Barcelona judicarà y pronunciarà l' seu fallo. En les primeres eleccions generals que se celebrin quedarà ben determinat si está ab la Junta ó contra la Junta, la majoria del partit republicà barceloní.

J.

## LA REVOLUCIÓ A FRANSA

**D**e un hermos article de Cloris Hugues, escriptor eminentemente revolucionario, traduixim els següents párrafos:

«La França va aboutir avuy van tots els pobles: al desarmament, à la pau, à la gran concordia humana. Airò no vol dir que ella mateixa hagüés de presentar el coll si algú tractés de degollarla, ni que no hagüés de defendre'l seu territori si's veïssen novament amenassada. Vol dir, si, que ha renunciat al espírit de conquista, que ja no crea ab els llorers regats ab sanch, y que ja no està disposta à doblegar-se sota'l jou de un soldat que l' arrastraria palpitant de un camp de batalla à l' altre per l' única satisfacció de sus monstruosas ambicions. En vint anys ha canviat radicalment.

»S' ha fet una Revolució... y que expléndida! Una Revolució sense barricades, sense disparar un tiro. L' exèrcit revolucionari mitreu representat pels noys encorvats sobre'l llibres en las escoles. El seu remor dels fulls al girar-se es l' únic que s' ha sentit, y en aquest remor, casi imperceptible, han anat brollant las generacions novas. Que probin ara

de ferlas regular! ¡Oh, impossible! Estiman à la França; pero sense separarla de la humanitat. S' inclinan davant del geni, pero ab la condició precisa de que sigui bò y de que sigui just.

»Qué cegos els que vivint en mitj de aquesta Revolució, encare no la veuen! ¡Qué obcecats els que vejen la condemnat! De seguir que vindria la fi del món si las novas generacions s' atasquessin en els errors del passat!

»El príncep Napoleón preguntava un dia à Proudhon:

»—Sapiguém, al últim, quina es la República ab que vos somnieu.

»—Somnió—respongué'l gran demoledor—ab una República que m' fusellé a mí com à reaccionari.

»La que avuy tenim no fusellà a ningú, ni als socialistas, ni als reaccionaris, y molt lluny estém de condemnàrla; molt al contrari. Pero si ella triomfa únicament per la llibertat, sense recorre à la violència, contra'l seu enemicus, per que aquests voldrían veure's elevar dalt del pináculo als antichs apòstols del odi y de la violència?»

Cloris Hugues



OTA la tirria dels elements lerrouxistes se desencadenà avuy contra l' regidors que s' han declarat partidaris de la Solidaritat catalana y de la política de n' Salmerón. No'ls hi poden perdonar que siguin homes de conciència. Y's creuen autoritzats pera demanarlos que dimixin, perqüen, diuhen, que si se suman ab els catalanistes, la majoria del Ajuntament se tornarà minoria.

»Fins ara no se n' han adonat de que la majoria s' havia tornat minoria? ¡No' n' fa poch de temps que l' lerrouxistes venen sufrint en la corporació municipal, derrota darrera de derrota, y Barcelona en massa ho aplaudeix!

meeting pera posar de relleu els horrors del régime cellular.

Un detall: el cartell annunciat del acte signé de nunciad y defugit l' individuo encarregat de recullirlos de la imprenta, el qual el dilluns fou posat en llibertat.

Un altre detall: al anar á fer us de la paraula un orador senyalat en l' índice lerrouxista, alguns currents tractaren de armar bronquina. Pero als crits de «Afora!» les borratxos de la Casa del Poble, sigueren expulsats del local.

L' amnistia aprobada per las Corts l' últim dia d' any, tardà uns quants dies á apareixer en la *Gaceta*. Y després de aparescuda, n' ha tardat alguns més á tenir aplicació.

Lley regatejada avanta y després de aprobarse, implica una mesquinesa de sentiments, que retrata de cos enter á l' actual situació política.

Vels'hi aquí una gracia que poch ha tingut de graciosa, y que ben mirat no obliga á res, ni á la gratitud.

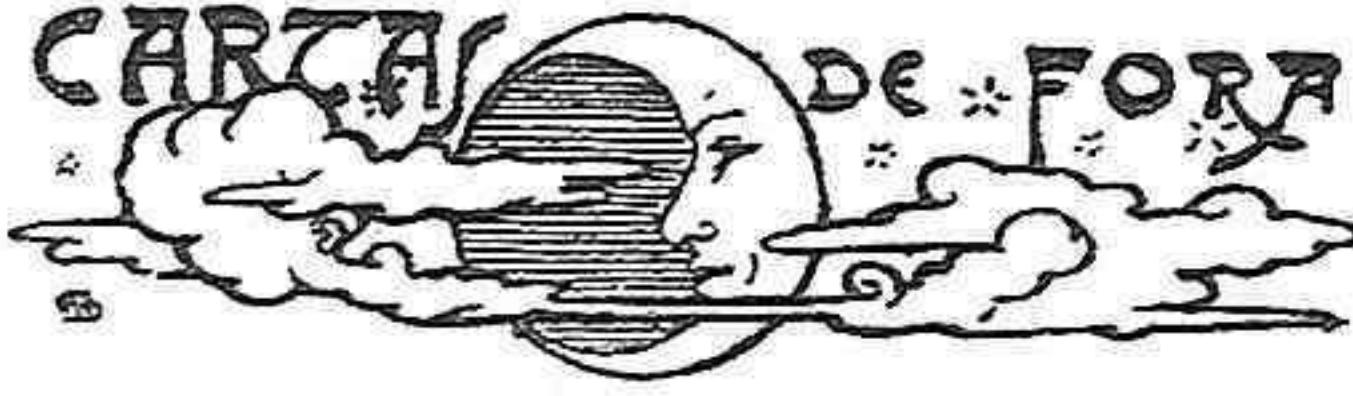
Son á milers y milers las fincas embargadas per la Hisenda, per falta de pago de las contribucions. ¿Quin producte n' treu l' Hisenda? Consultém els pressupostos: «Productos en administración de las fincas en secuestro: pesetas 1.000.

Ja ho veuen: per doscents malebits duros annals, se tira á milers y milers de famílies á la miseria,

L' Estat no té entranyas.

Ni entranyas, ni enteniment.

El Centre Republicà autonomista gracienc se disposa á celebrar el *Lunch de l' amnistia*, en honor dels presos y encausats, compresos en aquella Lley. —L' acte, que tindrà efecte en la platea del espayó Teatro Modern, Tresvessers, 8, Gràcia, promet revestir una gran importància á jutjar per las moltas adhesions que aquella entitat porta rebudas.



TARRAGONA, 30 de desembre

Segueixen en el Centre Federal las conferencies iniciades per questa entitat política. El dia 15 va donar la segona l' entusiasta jove En A. Ribes Llagostera, qui va parlar de *Doctrina Federal* esplaining algunes dels punts del programa federal y essent molt aplaudit al acabar la seva tasca. Anit va donar la tercera conferencia l' il·lustre mestre de la nostra Escola laica D. J. Brú Ferrer, desarrollant el tema *Conflictes entre la Ràbia y el Dogma*, posant de relleu variis conflictes que's presentan al llegir ó estudiar els miracles de 'ns parla l' Historia Sagrada. El Sr. Brú va ser aplaudidíssim al terminar son hermos discurs ab el que va demostrar coneixer ben á fons lo tractat.

TARRAGONA, 6 de janer

Aquest matí s' ha celebrat en questa ciutat un mitin anti-clerical, organitzat pels elements avansats. La sala de la societat «Centre Català» h'ont s' ha celebrat l' acte estava plena de gom á gom, lo que ha demonstrat la nulitat dels treballs dels clergials pera desbaratar l' acte de referència.

Han parlat els Srs. Magriñá (A.), Diez Rosell, Redón, Gabiñau, Bó y Singla, Mayner, Soriano (Roderich) y Nougués, estant tots ells molt acertats en sos discursos, al combatir al clericalisme y defendant la Lley d' Asociacions.

TARRAGONA, 8 de janer

Es curiós lo que publica el periódich catòlic (sic) *La Cruz*. Avuy surt ab un solt aplaudint al «Patronato del Obrero», per haber representat entre altres obras, un jocumògic original de un autor anticlerical.

Y després que 's vysi dihen catòlic el «Patronato». Molts dels actors que hi traballan son *avansats*; s'hi toca música d' autors protestants y s'hi fan comedies d' autors anticlericals. Que 'ls hi sembla la societat predilecta y protegida pel clero y comparsa tarragonins.

SANT QUINTÍ DE MEDIONA, 10 de janer

El pròxim diumenge, dia 13, y organissat pel «Casino Republicà», tindrà lloc un gran mitin en pro de la Lley de Asociacions. L' acte promet tenir una gran ressonància donchs son molts els elements il·lurepensadors de la comarca que 's disposan á secundar la idea dels del Casino, assistint al mitin en el que hi pendràn part coneixuts oradors.

PALAFRUGELL, 7 de janer

A la edat de 74 anys ha passat á millor vida el conseqüent republicà il·lurepensor D. Antoni Marqués. Al enterrat del seu cadàvre, que va ser purament civil, hi assistiren mes de 200 personas formant en l' acompañament representacions de varias entitats, numerosos amics y algunes músichs de la orquestra de questa vila.

Ab la manifestació de dol verdader va ferse un acte de justicia al maluguanyat corregional que deixà un buyt entre nosaltres.

SANT CRISTÓFOL DE CASTELLVELL, 2 de janer

Per frare xistós el que havén tingut á predicar durant les darreres festes. El dia de cap d' any no hi havíen localitats per qui'n volés, al teatre mítich. Va dir entre altres jochs de paraulas: «La meva doctrina ningú me la refutarà» y tothom va riure. Després afirmà que los nous que van al ball «son com las mulas, que las portan á l'ira, per vendre».

Sapiga el frare de la trapa que diumenge que v'ne fem de ball, y ja veurà com las noyas hi acudiran totes y se'ns tractaran ab més modos y més dignament que no las tracta ell desde la trona.

## ESPURNAS

Ves ara quina desgracia!  
El sha de Persis jay! ha mort,  
deixant setanta sis viudas,  
cent fills de distints colors,  
y ademés una fortuna  
de dotze ó tretze milions,  
no de rals ni de pessetes,  
sinó de duros, y en or.  
Trenta milions... M' esgarrifó  
el pensá en l' immens esforç  
que haurà hagut de fer'l pobre home  
per arribar á estalviá siixó.  
Quin modo de suá el quilo!  
Quantes horas al repòs  
valerosament robades!  
Quin consum d' abnegació!

—Ahont soch?... Jo 'm veig perdut, —  
un caminant exclamava,  
quan de prompte va sentir  
l' espèctec d' una descarga  
y una multitud de veus  
qu' enregulades cridaven:  
—Abeix l' impost de consums!  
—Ahi! —digué l' viatjé, animantse:—  
no necessito res mes;  
ja sé ahont soch Soch à Espanya.

—El gran discurs que é Paris  
don Dallons ha pronunciad!... —  
Compro pressurós la fulla,  
y 'm trobo... ab un paper blanch.

La escopeta y l' automòbil,  
el taf-taf y l' pam-pem-pim:  
es inútil darrí harts;  
no se' l' pot treure d' aquí.

—Y del brau Raisuli, què?  
—Pues del brau Raisuli, nd.  
Segons els uns, ja fa dia  
que l' tenim pres y lligat  
y' punt de doná estrets comptes  
dels seus actes immorals.  
Segons els altres, el murri,  
ben lluny d' éstar engarjolat,  
reposa com un patriarca  
en un bon amagatall  
que té, s' ignora en quin siti,  
tranquilament esperant  
el moment de torná á empredre  
el negoci de robar,  
al qual ab tan grandioss èxit  
fins ara s' ha dedicat.

—Quin dels dos bandos ho encerta?  
En realitat no se sab.  
De modo que, ara com ara,  
crech que lo més enraonat  
es dí: *En el próximo número*  
ja ho aniré continuant.

Participan de Madrid  
que s' han apujat las cédulas  
de tal manera, que... vamos,  
venen ganas de no tréurela.

Per apuro gros, el que ara  
está passant el pobret  
zar de Russia.  
—Remacatxo! —  
diu que diu:—Estich ben fresch!  
No 'm queda cap més sortida  
que suspendre incontinent  
els envíos á presiri  
y 'ls fusellaments.

—Per què?—  
preguntarà tal vegada  
el lector serio y discret.—  
—Es que al fi ha sagat canguelo?  
—Es que 'l bon senyó ha comprés  
que pel camí que seguia  
no anava pas massa bé?—

Res d' aixó. L' única causa  
del acort que 'l zar ha pres  
es que 'ls presiris li vessan  
y 'ls cementiris plens.

Molta gent s' ocupa avuy  
en resoldre aquest problema:  
Las flors del tercer entorxat  
de quin color son? A veure.

Un:—Jo opino que son blancas.  
Un altre:—N'ls mils: son negras.  
Un altre:—Dich que son grogas.  
Un altre:—Color de cendra.  
Un cabr primer:—Moradas.  
Un cabr segon:—Vermelles.  
En Polavieja:—Blavoses.  
En Weyler:—Per mi... son verdes.

Si algú ha trobat una brújula  
ab una inscripció en llatí  
y unas claus entrellassades  
sota una tiara d' or fi,  
farà el favor d' entregàrla  
a un capellà conegut,  
donchs, reunint aquestas senyas,  
es la que 'l Papa ha perdut.

C. GUMÀ

## Las tardes de 'n Vega Armijo

A LA UNA.

—Se puede?

En Canalejas que, com de costum, ve á moldre els ossos del pobre president del Ministeri.

—Qué hi ha de nou, don Joseph?

—Que aquesta situació es inaguantable. M' han assegurat que en Moret té l' propòsit de dificultar per tots els meus l' aprobació de la lley de Asociacions.

—No 'n fassí cas de lo que diu la gent.

—Es que quan els gossos lladràn...

—Sort que en Moret no es aquí!

—No, si 'l que lladre no es ell. Y aixó es lo que més me crema. El seu dissimulo, la seva hipocrisia... Per què, si té alguna cosa que dir de mí, no me la diu á la cara?

—No deu atrevirse...

—Sigu com sigui, entengui, amic Armijo, que si passa alguna cosa, el responsable será vesté.

—Jo?

—Vosté, sí, senyor; vesté, que s' empenya en predir un gobern, mort com qui diu desde'l dia que va neixre.

—Don Joseph, reportis...

—Y recordi en lo que varem quedar. De resignar vesté el mando, ha d' entregármel á mi, á ningú més que a mí... Que no s' hi cansi!

A LAS DUGAS.

—Tinch el gust de saludar al més excellent dels amichs, al més honrat dels politichs, al més distingit dels marquesos...

—Senyor Moret, vesté sempre tan amable...

—Justicia, res més que justicia... ¡Ah! (*Suspirant*) Desgraciadament no tothom sab serne de just.

—Per qui parla?

—Ja s' ho pot pensar, home. Per aquest ditxós Canalejas. ¡Pues no está ara el bútxara emprenyat en que, pesi á qui pesi y encare qu' Espanya s' ha gués d' enfonzar, hi ha que tirar endavant la discussió de la lley d' Associacions?

—Es que tinch entés que 'l país la vol...

—¿Quin país? ¿Els set ó vuit incondicionals que segueixen á don Joseph á tot arreu, encare que 'ls porti á un manicomí?

—Observi las numerosas manifestacions que á favor de la tal lley se celebren en moltes localitats.

—Y observi vesté també las que en altres localitats se celebren en contra...

—En fi, veurém, mirarém, procurarém suavisas totes aquestas aspessas...

—Y si determina deixar el poder, no olvidi que l' únic successor de vesté soch jo.

—¿Ho diu de veras? Jo 'm pensava que ja li havíen passat aquestas ilusions.

—¿A mí?... No ho cregi; no 'm passarán mai. Jo haig de morir sent ministre, pensant en ser ministre, ó acabant de deixar de ser ministre.

A LAS TRES.

—Hola! t'é un rato per mi?

—Y dos ratos y tots els ratos que vulgui. ¡No falta ni sinó que jo deixés ni un sol moment d' estar á la disposició de 'n López Domínguez!...

—Gracias. Pues venia per dirli que, si no procura vesté fer el cap víu, el partit liberal se'n va á marxes dobles á can Pistras.

—¡Imposible!...

—¿Imposible?... Fíhis de la Verge y no corri. Veurà, quan menos s'ho pensi, quin safarranzo va á armarse. El tres més gros que de la comunió liberal quedará serà l' Albert Aguilera.

—¿Y qué s' ha de fer per evitarlo?

—Se'm figura qu' es inútil que li digui. Al punt á que han arribat las cosas, la missió de vesté no pot ser altra que callar... y retirar-se del poder sense escàndol, deixant á un altre la missió de salvar la patria y reconstituir el partit.

—Y aquest altre qu' considera vesté que ha de ser?

—Qui vol que sigui?... Jo!... No era aixó lo que havíam convingut, pera'l cas de que vesté se'n anés pel foro?

—Sens dupte que sí; pero jo no podía suposar que aixó s' presentés de manera tan inopinada...

—Ah! Donchs es aixís. ¿Que's creu vesté que las crisiis ministerials poden ser anunciadas ab un any d' anticipació, com els eclipses?

—No obstant...

—Nada: lo dit, dit... Y conservars'hi.

A LAS QUATRE.

—Aquí 'm té perque he vingut.

—Sempre serà per mí grata la visita de 'n Monte Ríos. ¿Ocurreix alguna cosa?

—Vosté ho sabrà millor que jo. M' he enterat de tot lo que passa, y com que pera mí lo primer es el cumpliment del deber... Vull dir que, sempre que 's veji en el cas d' haver de plegar, ja sab que sense reparar de cap classe estich dispositá sustituirlo. Y no cansando más...

—Per escotli...

—Res: ja ho sab. Un petit avis y juro desseguida.

A LAS CINCH.

—A las cinch en Vega Armijo ja no pot més.

Dona ordre al criat de que no permeti entrar á ningú, y, parodiant aquells famosos versos de *La butifarria de la Llibertat*, que l' home, com a bon coneixedor dels clàssics, se sab de memoria, exclama:

—¡Pesa més una poltrona  
que una paca de cotó!...

Y aixó que la poltrona es una cosa que, regularment, serveix per seure.

—Calculin lo que succeirà si 'l pobre marqués ha gués de posársela al cap!...

FANTASTICH

## RÁPIDA

Un ssvatje desitj la fecondà:  
funesta va ser l' hora qu' entrá al mon  
per patir tots els mals el pobre sér  
que jaé al davant meu com si fos mort.

Patí de fam y fret: desabrigat,  
en la seva infantesa cap petó  
va desclavar la punxa del



Esperavan els fidels de un poble el sermó de cert predicador jove y debutant.

Pujà al cubell místich ab un discurs après de me-mòria, que en el acte se li olvidà y començà així:

«Germans meus: un dia la Verge Santíssima li di-  
gué á Sant Pere... La Verge Santíssima li diugué un  
dia á Sant Pere...»

Al cap de cinc ó sis vegades de repetir la mateixa frasse sense poder desenclarar, el rector de la pa-  
roquia què's troava al altar major, l'interrompè,  
dihentlì:

—Vamos á veure, Sr. Predicador: digni de una ve-  
gada la que li diugué á la Verge Sant Pere.

Y la mare del debutant que's trobava allí, alsant-  
se de la cadira exclamà:

—Fill meu, baixa de la trona; y l'que vulguí saber  
lo que li diugué á la Verge Sant Pere, que's gasti 'ls  
diners en llibres, com tú te 'ls hi has gastat, y que's  
rompi 'l cap estudiant com tú ho has fet.

—

Una dona previsora.

—Filla meva—li deya l' seu marit—sabs que m'  
extraña que no t' hajis posat may mes el vestit de  
boda? Me sembla á mi que per anar al Liceo bé te 'l  
podrás posar.

—Ca, barret: si me 'l posava 's deslluhiria.

—Y qué hi fà? Per això te 'l devfas fer, pera usarlo.

—No es veritat: me 'l vaig fer pera casarme... y  
que'sabes? me 'l guardo per quan hi tingui de tornar.

Un mestre de pàrvuls á un infant, ensenyantli l'  
dit xich:

—Cóm se 'n diu de aquest dit?

Silenci del nen.

—Se 'n diu l' auricular, y s' anomena aixís per  
ser el que de vegadas un se fica á l' orella.

Y á continuació, y mostrantli l' Índice, li pre-  
gunta:

—¿Y de aquest, cóm se 'n diu?

El baile sense pensar's hi gayre:

—El nassicular... porque es el que un se fica al  
nas.

—

En una Exposició de pinturas.

Un crítich á un pintor molt celebrat:

—La meva enhorabona. Aquest retrato es admira-  
ble de vida y d' entonació. Sols una cosa m' permetré observarli.

—Digui.

—Per qué havia de triar un model tan lleig?

—Es la meva germana.

El crítich:

—Y té rahó!... No me'n havia adonat: no la co-  
nech; pero se sembla molt á vosté.

Un noi pregunta á un banquer què es la *Bolsa*.

—Fill meu—li contesta l' interpelat—la *Bolsa* es  
una espècie de sach que serveix pera guardarhi les  
economías, y es també un gran edifici que serveix  
pera pèrdrelas'hi.

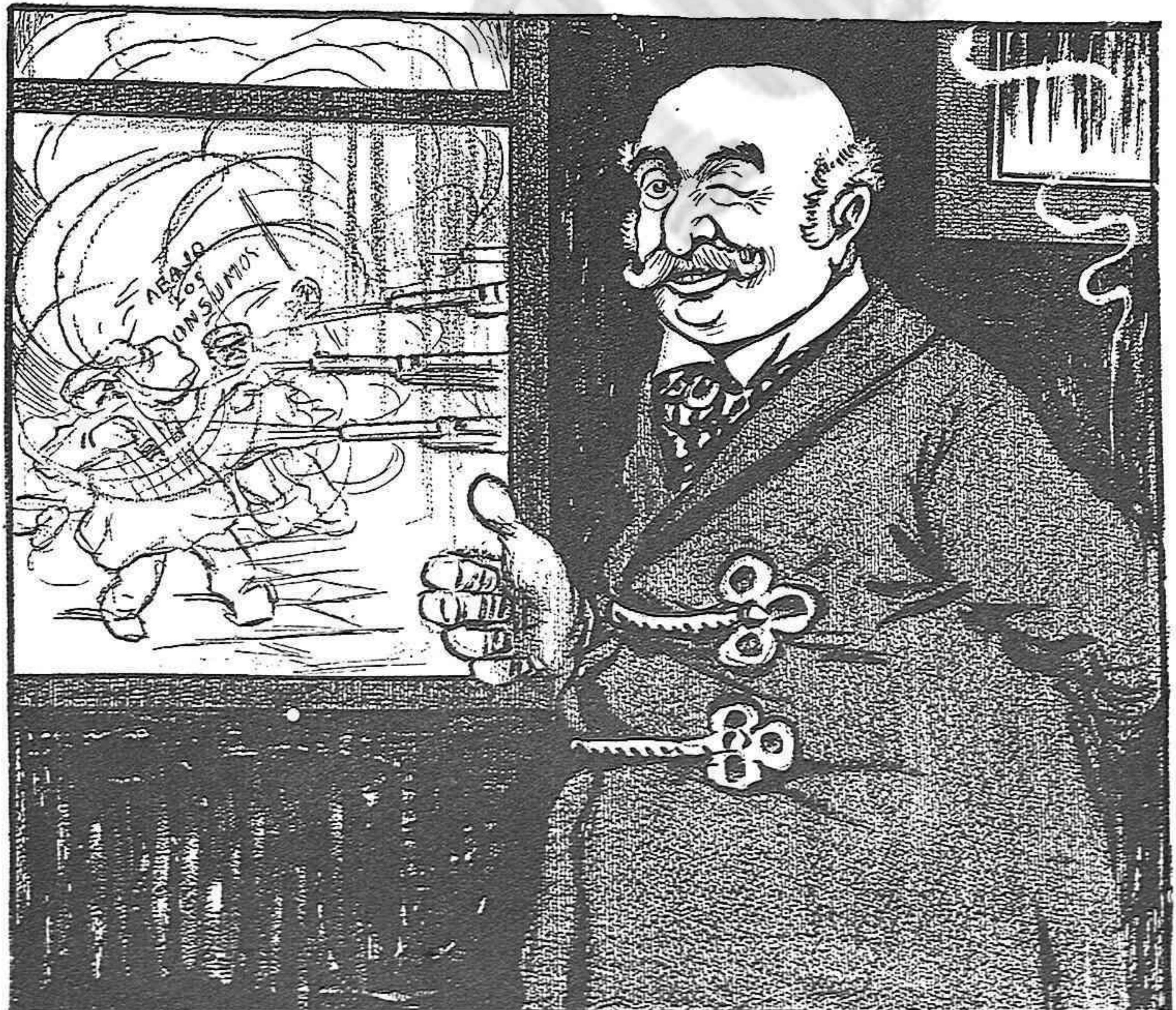
Un escriptor bohem, vā tan derrotat, que un seu  
amich que 'l troba li diu:

—Pero qui 't fa portar aquestas sabatas?

—El no tenirne unes altres.

—Que no has notat que se 't veu l' unga del dit  
xich?

### Una pensada



—Sabeu que potser aquesta seria la solució més pràctica? En lloc de  
suprimir els consums, suprimir els consumidors.

### NOVAS FORSAS REPUBLICANAS

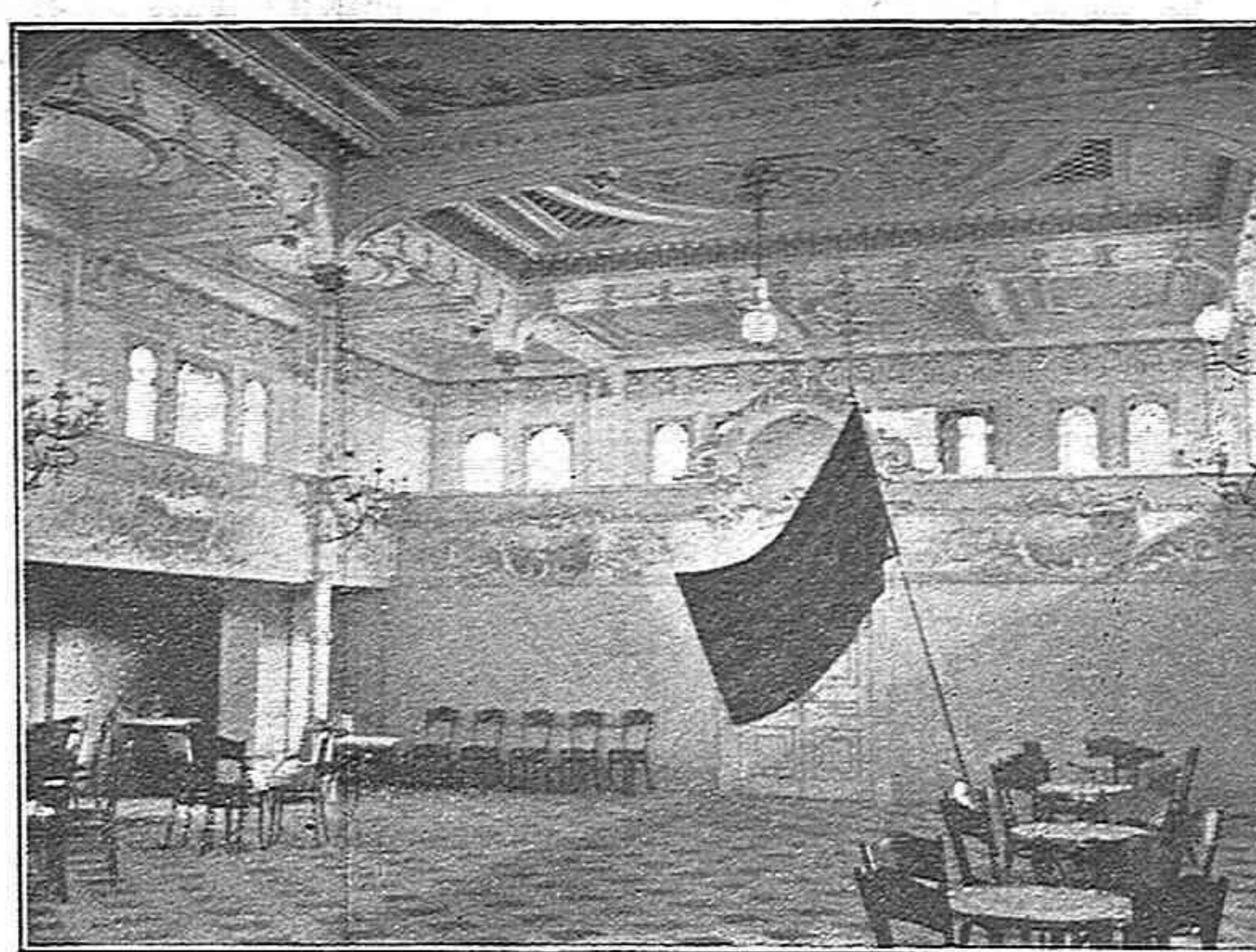
L' any nou començà  
bé pel partit republi-  
cà de Catalunya. S' ha inaugurat el Centre  
nacionalista republicà en  
una hermosos y céntricas  
locals situats en l' interior  
de Novetats.

El grup catalanista re-  
presentat en la premsa  
per El Poble Català es el  
que ha constitut la nova  
associació que ha alsat  
franca y resoltament la  
bandera republicana, am-  
parant sota dels seus  
pochs las aspiracions auto-  
nomistas de Catalunya.

Al inaugurar-se 'l Centre  
contava ab 845 socis; es  
de creure que dintre de  
poch passarà de un miler.

La constitució de aquesta  
entitat que aporta á la  
causa republicana tantas  
y tan valiosas forsas, es  
un dels fruits deguts al  
gran moviment de Soli-  
daritat catalana. Sempre

havíam cregut que aquest  
moviment tan encarnat  
en la manera de sentir del poble de Catalunya, s'  
inclinava resoltament cap á la esquerra: ara'n te-  
ním una demostració palpable ab la constitució del  
Centre nacionalista republicà, qu'es de totes les enti-  
tats catalanistes, fins avuy existents, la més numero-  
sa. Ja no podrà dirse, per consegüent, que 'l regionalisme  
sigui un moviment conservador, reaccionari y  
regressiu; intérprete de l' aspiració de tot un poble,  
té diversos matissos; però bò es fer notar que 'l ma-  
tis republicà es avuy el preponderant, y tot indu-  
heix á creure que ho será cada dia més, dat que  
avuy ja no hi há casi ningú á Catalunya que tingui  
fé en la monarquia.



Domicili social del Centre Nacionalista Republicà.

LA CAMPANA DE GRACIA, republicana de sempre,  
felicita de tot cor al nou Centre, per lo que val y lo  
que representa. Molt ens complaurà veure'l formar  
part de la Unió Republicana, en qual camp espayós  
hi tenen cabuda tots els elements republicans, sense  
abdicació de sos respectius peculiares ideals, ab tal  
que s'avinguin á exercir un' acció comú energica y  
constant en contra del régimen; mes ja que això no  
signi encare, no per això deixarem de considerar al  
Centre nacionalista republicà, més que com un aliat,  
com un bon company de lluita, perque sabem que fa-  
rà política seria, y que al igual que 'ls elements sans  
de la Unió Republicana, la seva acció estarà neta  
completament de las miserias del personalisme.—R.

### Veyento passar



—¡Ayay! ¡Sense alforjas va anarse'n á París?

—¡Naturalment!... Per aquest viatge no necessitava alforjas.

—De vegadas si que se 'm veu; pero de vegadas no. Aixís, per exemple, quan tinc de anar á fer al-  
guna visita me la faig enllustrar.

Entre metje y malalt:

—No sé que tinc, senyor doctor: me trobo molt  
malament.

—A veure, á veure, explíqui ben clarament lo que  
li passa.

—Figuris que dintre del ventrell me sembla tenir-  
hi una cosa que primer puja y després baixa, y  
torna á pujar y torna á baixar... ¿Qué li sembla que  
pot ser?

El metje després de reflexionar una estona:

—No s' hauria pas tragat inadvertidament un  
ascensor?



Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ra mona.

2. ANAGRAMA.—Marta—Armat.

3. TARJETA.—La ola verde.

4. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—Gumersindo.

5. CONVERSA.—Quirse.

6. GEROGLÍFICH.—Per orellas llargues els ases.

Han endavinat totas ó part de las soluciones correspon-  
dentes al número anterior, els caballers: J. A. (a) Pau de  
las Calles Curtas, Arcadi Guasch, Un anti-maurista, Un  
aprendent de flequer, Ramiro Espinosa, Pepet de Pobole-  
da, y Antoni Monclús.

### ENDEVINALLES.

#### XARADA

AL ESTIMAT AMICH JOSEPH ALERT

Fé una xarada... no costa  
si sabs un xich de contar  
y trobes un nom de goma  
vull dir que's prestí á fer... ésabs?  
una cosa com casoris  
sens jutges ni capellans:  
Descubreixo una paraula,  
agafe un paper ben gran  
perquè hi capigaran els nyapós  
que fentla hauré d'esborrar,  
ab lletras de pam y pipa  
poso la TOTAL per parts  
y á sota de cada sílaba  
un número per senyal.

—Bueno,—m' dij:—PRIMA-GIRADA

(es un exemple pel cás.)

TERCERA ab SEGONA-DOBLE,

PRIMA SOL, SEGONA y QUART,

SIS, CINCH, QUARTA ab SIS GIRADA

poden lligà si l' TOTAL,

moltas vegadas massa ample,

passa justet y té nds.

¿Veus? En la que avuy presento

son lligables doble quart

perquè es qualitat femella;

no son primera girat

ab quart, que vol dir tendra

fills de... pares, es clar,

segona y quinta i si lligan?

com que son bastant iguals...

tercera y quinta, calcula

si n' gastaran d' amistat,

per elles se pert la vida,

no m' ho demané més clar.

No 'm parlis pas del tercera,

m' agrada... no més caldrà

que t' digui que no vull auya...

quan tinc el porró al davant

La xarada que 'ns occupa

pel meu vot està total.

Escolta, Alert, si es que 't vaga

évoli cuidarte d' avisar

als amichs que esbrinan sempre

las xaradas que jo faig,

y dillsh, es clar de part meva,

que els que trobin l' entrall

fins á cinch (de cinch no passo,

vaig bastant escés de rals)

els primers en avisarme

al café de cal Mayans

del Centro ó de La Avansada,

el nom per mí no fà'l cás,

els pagaré café y copa

si venen al teu costat?

J. COSTA POMÉS

#### ANAGRAMA

—Has vist el total de 'n Pau,  
que avuy ha arribat de Sans?

—Ma noy! està com un brau.

—Tant total qu' estava avants!

N. MUTSU-HITO

#### TARJETA

LOLA S. MACAU

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas  
el títol d' una sarsuela.

A. CARABAGH

#### ROMBO

1. ratlla: Consonant.—2.º Part del mon.—3.º Nom  
de dona.—4.º Nom d' home.—5.º Hi passa aigua.—6.º  
En los auells.—7.º Vocal.

MOKA SOKA Y C.

#### CONVERSA

—Sabs qui s' ha casat, Peret?  
—Qui, Manel?

—La filla de la Roseta.

—La més gran?

—No, entretant rumia y ho sabràs.

R. A. (a) PAU DE LAS CALLES CURTAS

#### GEROGLÍFICH

VOT VOT

NO

V O T